

Datum van inontvangstneming : 23/05/2025

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-279/25 – 1

Zaak C-279/25

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

11 april 2025

Verwijzende rechter:

Bundesverwaltungsgericht (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

27 februari 2025

Verzoeker, appellant en verzoeker tot Revision:

IC

Verweerder, geïntimeerde, verweerder in Revision:

Deelstaat Baden-Württemberg

Bundesverwaltungsgericht

BESLISSING

[omissis]

In het administratieve geding zaak tussen

de heer IC,
[omissis],

verzoeker, appellant en verzoeker tot Revision,

– [omissis] –

en

de deelstaat Baden-Württemberg,
[omissis]

verweerder, geïntimeerde in hoger beroep
en verweerder in Revision,

– [omissis] –

andere partij in de procedure:

die Vertreterin des Bundesinteresses
beim Bundesverwaltungsgericht,
[omissis],

heeft de 1. Senat (eerste kamer) van het Bundesverwaltungsgericht (hoogste federale bestuursrechter, Duitsland)

na de mondelinge behandeling op 27 februari 2025

[omissis]

als volgt beslist:

De behandeling van de zaak wordt geschorst.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) wordt overeenkomstig artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

Is artikel 21, lid 1, VWEU van toepassing op een burger van de Unie die sinds zijn geboorte de nationaliteit van twee lidstaten bezit en die de eerste twaalf jaar van zijn leven in de ene en daarna in de andere van de twee betreffende lidstaten heeft gewoond, zodat deze burger van de Unie een afgeleid verblijfsrecht kan verschaffen aan een onderdaan van een derde staat met wie hij voor bepaalde tijd gehuwd is geweest en met wie hij tezamen heeft verbleven in de tweede lidstaat waarvan hij de nationaliteit bezit?

M o t i v e r i n g:

I

- 1 Verzoeker, een Algerijns staatsburger, reisde in 2009 naar de Bondsrepubliek Duitsland. Zijn asielaanvraag werd afgewezen. Sindsdien heeft hij een gedoogstatus. Hij is diverse keren in aanraking gekomen met het strafrecht en heeft meerdere malen in voorlopige hechtenis en strafdetentie gezeten en met een tbs-maatregel te maken gehad.

- 2 De voormalige echtgenote van verzoeker, met wie hij tussen 2017 en 2021 getrouwd was, woonde tot en met 2008 in Polen en verhuisde op twaalfjarige leeftijd naar Duitsland, waar zij sindsdien woont. Zij heeft sinds haar geboorte de Poolse nationaliteit. Pas nadat ze naar Duitsland verhuisd was, bleek dat ze, eveneens sinds haar geboorte, ook de Duitse nationaliteit had. Verzoeker en zijn voormalige echtgenote zijn ouders van drie minderjarige kinderen met de Duitse en mogelijk ook de Poolse nationaliteit, die sinds hun geboorte in Duitsland wonen. In de tijd rond hun huwelijk in 2017 verbleven zij samen met twee van hun kinderen meerdere malen gedurende enige dagen of enkele weken in Polen, maar steeds minder dan drie maanden.
- 3 Verzoeker vroeg in 2018 een verblijfskaart aan overeenkomstig § 5, lid 1, eerst volzin, van het Gesetz über die allgemeine Freizügigkeit von Unionsbürgern (Duitse wet inzake het vrije verkeer van burgers van de Unie; hierna: „FreizügG/EU”). Nadat zijn aanvraag was afgewezen heeft hij hiertegen beroep ingesteld, dat door het Verwaltungsgericht (bestuursrechter in eerste aanleg, Duitsland) is verworpen. Vervolgens heeft ook het Verwaltungsgerichtshof (hoogste bestuursrechter, Duitsland) het hoger beroep van verzoeker verworpen. Verzoeker had geen recht op een verblijfskaart. Hij was geen familielid van een burger van de Unie in de zin van het FreizügG/EU. De bepalingen van deze wet waren ook niet op hem van toepassing overeenkomstig § 12a FreizügG/EU, aangezien zijn voormalige echtgenote en kinderen hun recht van vrij verkeer niet duurzaam hadden uitgeoefend. Evenmin kwam aan verzoeker een rechtstreeks uit artikel 21 VWEU of een uit artikel 10, lid 1, van verordening (EU) nr. 492/2011 afgeleid recht op verblijf toe.
- 4 Ter motivering van zijn beroep tot Revision heeft verzoeker aangevoerd dat hij een familielid was van personen die onder het recht van vrij verkeer vallen. Zijn voormalige echtgenote en zijn kinderen hadden als onderdanen van twee lidstaten recht van vrij verkeer. Het daartoe alleen vereiste grensoverschrijdende element was in elk geval gegeven door de verhuizing van zijn voormalige echtgenote naar Duitsland.

II

- 5 [omissis][schorsing van de nationale procedure]
- 6 1. De juridische beoordeling van de vraag of verzoeker recht heeft op de door hem aangevraagde verblijfskaart, wordt naar nationaal recht geregeld door de bepalingen van het FreizügG/EU, in de versie van 30 juli 2004 (BGBl. I blz. 1950), voor de in casu relevante periode laatst gewijzigd bij artikel 4 van het Gesetz vom 20. April 2023 (Duitse wet van 20 april 2023) (BGBl. I nr. 106). De relevante bepalingen daarvan luiden als volgt:

§ 1 Toepassingsgebied; Definities

- (1) Deze wet regelt de binnenkomst en het verblijf van

1. burgers van de Unie,

[...]

4. familieleden van de in de punten 1 tot en met 3 genoemde personen,

5. naasten van de in de punten 1 tot en met 3 genoemde personen en

6. familieleden en naasten van Duitse onderdanen die duurzaam hun recht van vrij verkeer overeenkomstig artikel 21 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie hebben uitgeoefend.

(2) Voor de toepassing van deze wet:

1. zijn burgers van de Unie onderdanen van andere lidstaten van de Europese Unie, die geen Duitse onderdaan zijn, [...]

3. zijn familieleden van een persoon

a) de echtgenoot, [...]

c) de bloedverwanten in de rechte neergaande lijn van de persoon of van de echtgenoot of levenspartner die de leeftijd van 21 jaar nog niet hebben voltooid of ten laste zijn van hen, en

d) de bloedverwanten in de rechte opgaande lijn van de persoon of van de echtgenoot of levenspartner, die ten laste zijn van hen,

4. zijn naasten van een persoon

a) bloedverwanten in de zin van § 1589 van het Bürgerliches Gesetzbuch (Duits burgerlijk wetboek) en bloedverwanten van de echtgenoot of van de levenspartner die geen familielid zijn van de persoon in de zin van punt 3,

[...].

§ 2 Recht van binnenkomst en verblijf

(1) Burgers van de Unie die het recht van vrij verkeer genieten en hun familieleden hebben recht op binnenkomst en verblijf zoals in deze wet bepaald.

(2) Het recht van vrij verkeer uit hoofde van het Unierecht komt toe aan:

1. burgers van de Unie die als werknemer of voor het volgen van een beroepsopleiding hier willen verblijven,

- 1a. burgers van de Unie die hier verblijven op zoek naar werk gedurende maximaal zes maanden, en daarna enkel voor zolang zij kunnen aantonen dat zij nog steeds werk zoeken en een reële kans op een baan hebben,
2. burgers van de Unie die gerechtigd zijn om als zelfstandige te werken (gevestigde zelfstandigen),
3. burgers van de Unie die, zonder zich te vestigen, als zelfstandige diensten willen verrichten in de zin van artikel 57 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (dienstverrichters), indien zij gerechtigd zijn om de dienst te verrichten,
4. burgers van de Unie als afnemers van diensten,
5. economisch niet-actieve burgers van de Unie onder de voorwaarden van § 4,
6. familieleden onder de voorwaarden van de §§ 3 en 4,
7. burgers van de Unie en hun familieleden die een duurzaam verblijfsrecht hebben verworven.

[...]

§ 3 Familieleden

(1) [...]

(4) echtgenoten of levenspartners die geen burgers van de Unie zijn, behouden in geval van scheiding of nietigverklaring van het huwelijk of het partnerschap een verblijfsrecht, indien zij voldoen aan de op burgers van de Unie toepasselijke voorwaarden van § 2, lid 2, punten 1-3 of punt 5, en indien

1. het huwelijk of partnerschap vóór de inleiding van de scheidings- of nietigverklaringsprocedure ten minste drie jaar heeft bestaan, waarvan ten minste één jaar in Duitsland,
2. aan hen bij overeenkomst tussen de echtgenoten of levenspartners of bij rechterlijke beslissing het ouderlijk gezag voor de kinderen van de burger van de Unie is toegekend,
3. het ter vermindering van een bijzonder schrijnende situatie noodzakelijk is, met name omdat van de echtgenoot of levenspartner vanwege de aantasting van zijn beschermingswaardige belangen redelijkerwijs niet kon worden verwacht dat hij of zij aan het huwelijk of het partnerschap zou vasthouden, of

4. aan hen bij overeenkomst tussen de echtgenoten of de levenspartners of bij rechterlijke beslissing het recht op persoonlijke omgang met het minderjarige kind alleen in Duitsland is toegekend.

[...]

§ 4 Economisch niet-actieve personen die recht hebben op vrij verkeer

Economisch niet-actieve burgers van de Unie en hun familieleden die de burger van de Unie begeleiden of zich bij hem voegen, hebben het in § 2, lid 1, bedoelde recht wanneer zij over een toereikende ziektekostenverzekering en voldoende bestaansmiddelen beschikken. Indien de burger van de Unie als student in Duitsland verblijft, komt dit recht alleen toe aan zijn echtgenoot, levenspartner en zijn kinderen die ten laste zijn.

[...]

§ 5 Verblijfskaarten, bewijs inzake duurzaam verblijfsrecht

(1) Aan familieleden die het recht van vrij verkeer genieten maar geen burgers van de Unie zijn, wordt ambtshalve binnen de zes maanden nadat zij de vereiste gegevens hebben verstrekt, een verblijfskaart voor familieleden van burgers van de Unie uitgereikt die vijf jaar geldig is. Het familielid ontvangt onverwijld een bewijs dat de vereiste gegevens werden verstrekt.

[...]

§12a Verblijfsrecht krachtens het Unierecht

Voor familieleden en naasten van Duitse onderdanen die hun recht van vrij verkeer overeenkomstig artikel 21 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie hebben uitgeoefend, zijn de bepalingen die krachtens deze wet gelden voor familieleden en voor naasten van burgers van de Unie van overeenkomstige toepassing.

- 7 De bepalende datum voor de beoordeling van de feitelijke en juridische situatie is die van de beslissing van de appelrechter (5 juli 2023).
- 8 De prejudiciële vraag is van belang voor de beslechting van het geding. Verzoeker kan alleen een verblijfsrecht ontleen aan zijn voormalige echtgenote als zij ongeacht het feit dat zij niet alleen de Poolse, maar ook de Duitse nationaliteit heeft, recht heeft op vrij verkeer op grond van artikel 21, lid 1, VWEU, (2.). Zijn kinderen kunnen verzoeker geen verblijfsrecht verschaffen (3.). Verzoeker komt evenmin een verblijfsrecht toe op grond van artikel 10, lid 1, van verordening (EU) nr. 492/2011 (4.). [omissis]

- 9 2. a) Verzoeker heeft geen onmiddellijk recht op een verblijfskaart overeenkomstig § 5, lid 1, eerst volzin, FreizügG/EU. De bepaling is niet rechtstreeks op hem van toepassing omdat hij geen familielid is van een burger van de Unie in de zin van deze norm. Dat zijn alleen onderdanen van andere lidstaten die geen Duitser zijn (§ 1, lid 2, punt 1, FreizügG/EU). Volgens de wil van de wetgever zijn verblijfsrechten van familieleden van Duitsers uitsluitend geregeld in § 1, lid 1, punt 6, en § 12a FreizügG/EU [omissis]. De personen waar het hier om gaat en waaraan verzoeker een verblijfsrecht wil ontleen, zijn allen Duitsers.
- 10 b) Een aanspraak van verzoeker zou echter kunnen volgen uit § 12a juncto § 3, lid 4, FreizügG/EU. Hierin wordt bepaald dat op familieleden van Duitsers die duurzaam hun recht van vrij verkeer overeenkomstig artikel 21 VWEU hebben uitgeoefend, de regels die krachtens het FreizügG/EU gelden voor familieleden van burgers van de Unie, van overeenkomstige toepassing zijn. Tot deze van overeenkomstige toepassing zijnde bepalingen hoort niet alleen § 5, lid 1, eerste volzin, FreizügG/EU, maar ook § 3, lid 4, FreizügG/EU. Op grond van deze laatste bepaling, die de omzetting is van artikel 13 van richtlijn 2004/38/EG, behouden familieleden in geval van scheiding van het huwelijk onder bepaalde voorwaarden een recht van verblijf. Het huwelijk van verzoeker en zijn echtgenote is op 18 mei 2011 wettelijk ontbonden.
- 11 Voorwaarde voor een dergelijk recht is dat de Duitser van wie het verblijfsrecht is afgeleid, zijn recht van vrij verkeer overeenkomstig artikel 21, lid 1, VWEU heeft uitgeoefend. Of dit het geval is bij de voormalige echtgenote van verzoeker moet door het Hof worden beoordeeld.
- 12 Volgens de rechtspraak van het Hof valt een burger van de Unie voor zover hij zijn recht van vrij verkeer nooit heeft uitgeoefend en altijd heeft verbleven in een lidstaat waarvan hij de nationaliteit bezit, niet onder het begrip „begunstigde” in de zin van artikel 3, lid 1, van richtlijn 2004/38/EG, zodat deze richtlijn niet op hem van toepassing is. Het enkele feit dat een burger de nationaliteit bezit van meer dan één lidstaat, betekent immers niet dat hij zijn recht van vrij verkeer heeft uitgeoefend. Daarmee valt ook de echtgenoot van een dergelijke burger van de Unie niet onder het begrip begunstigde in de zin van artikel 3, lid 1, van richtlijn 2004/38/EG. Bovendien is in die feitelijke situatie artikel 21, lid 1, VWEU niet van toepassing op een burger van de Unie, voor zover de situatie van deze burger niet de toepassing meebrengt van maatregelen van een lidstaat die tot gevolg hebben dat hem het effectieve genot wordt ontzegd van de belangrijkste aan de status van burger van de Unie verbonden rechten of de uitoefening wordt belemmerd van zijn recht om vrij te reizen en te verblijven op het grondgebied van de lidstaten (arrest van het Hof van 5 juli 2011, McCarthy, C-434/15, EU:C:2011:277, punten 39 e.v. en punt 56).
- 13 Dat is echter anders als een onderdaan van een lidstaat zijn recht van vrij verkeer uitoefent door zich te begeven naar een andere lidstaat om daar te gaan wonen. Als deze onderdaan dan de nationaliteit van de andere lidstaat verkrijgt, vervalt de

status van begunstigde in de zin van artikel 3, lid 1, van richtlijn 2004/38/EG en is deze richtlijn niet langer van toepassing op de betrokken persoon (arrest van het Hof van 14 november 2017, [REDACTED] C-165/16, EU:C:2017:862, punten 38 e.v.). Bij personen in deze situatie is er echter sprake van een aanknoping met het Unierecht. Zij hebben in hun hoedanigheid van burger van de Unie gebruik gemaakt van hun vrijheid om naar een andere lidstaat dan hun lidstaat van oorsprong te reizen en daar te verblijven en kunnen zich beroepen op de aan die hoedanigheid verbonden rechten, met name op die waarin artikel 21, lid 1, VWEU voorziet, en dit ook ten aanzien van een van die twee lidstaten. Deze rechten omvatten het recht om in de gastlidstaat een normaal familieleven te leiden in aanwezigheid van hun familieleden. De verkrijging van een andere nationaliteit leidt niet tot een verlies van dit recht. Een lidstaat kan de gevolgen van het bezit van de nationaliteit van een andere lidstaat niet beperken, en met name niet de rechten die op grond van het Unierecht aan die nationaliteit zijn verbonden en voortvloeien uit het feit dat een burger gebruik heeft gemaakt van zijn recht van vrij verkeer. Daarom moet aan de echtgenoot met de nationaliteit van een derde staat in dit geval een recht van vrij verkeer worden toegekend (arrest van het Hof van 14 november 2017, C-165/16, punten 50 e.v.).

- 14 Op basis van deze rechtspraak rijst de vraag of een burger van de Unie, door zich duurzaam te begeven van een lidstaat waarvan hij sinds de geboorte de nationaliteit bezit, naar een andere lidstaat waarvan hij eveneens sinds de geboorte de nationaliteit bezit, zijn recht van vrij verkeer uitoefent en een verblijfsrecht kan verschaffen aan een onderdaan van een derde staat zoals verzoeker.
- 15 Tegen een dergelijke opvatting pleit dat een lidstaat alleen al volgens een beginsel van internationaal recht zijn eigen staatsburgers niet het recht mag onzeggen om zijn grondgebied binnen te komen en aldaar te blijven, en dezen daar dus een onvoorwaardelijk verblijfsrecht genieten (arrest van het Hof van 14 november 2017, C-165/16, punt 37). Ook is het in dergelijke gevallen niet noodzakelijk om de integratie van de burger van de Unie in het gastland te bevorderen, wat een van de doelstellingen is van artikel 21, lid 1, VWEU is (zie in dit verband arrest van het Hof van 14 november 2017, C-165/16, punt 56-57).
- 16 Voorts ziet de Senat niet dat de situatie van verzoeksters voormalige echtgenote de toepassing heeft meegebracht van maatregelen van een lidstaat die tot gevolg hebben gehad dat haar het effectieve genot is ontzegd van de belangrijkste aan de status van burger van de Unie verbonden rechten of de uitoefening is belemmerd van haar recht om vrij te reizen en te verblijven op het grondgebied van de lidstaten, en bijgevolg artikel 21, lid 1, VWEU op haar van toepassing zou zijn (zie arrest van het Hof van 5 mei 2011, C-434/09, punten 49, 57).
- 17 Deze overwegingen pleiten ervoor om een burger van de Unie in de situatie waarin de voormalige echtgenote zich bevindt, uitsluitend overeenkomstig de bepalingen van het nationale recht te behandelen.

- 18 Anderzijds is echter bij personen in de situatie van de voormalige echtgenote van verzoeker die onderdanen van een lidstaat zijn en legaal op het grondgebied van een andere lidstaat verblijven, sprake van een aanknoping met het Unierecht (arrest van het Hof van 8 juni 2017, Freitag, C-541/15, EU:C:2017:432, punt 34). De materiële werkingssfeer van het Unierecht dat dientengevolge in aanmerking moet worden genomen, omvat ook situaties waarin het gaat om de uitoefening van de in artikel 21, lid 1, VWEU geformuleerde vrijheid om zich vrij op het grondgebied van de lidstaten te bewegen en te verblijven. Hiertegen kan niet worden ingebracht dat de betrokkenen niet alleen de nationaliteit hebben van de lidstaat waar zij verblijven, maar ook die van een andere lidstaat (arrest van het Hof van 2 oktober 2003, [REDACTED] C-148/02, EU:C:2003:539, punten 24 e.v. en punt 28).

- 19 De vraag rijst dan ook of het recht doet aan de feitelijke en juridische situatie van de groep personen in kwestie om hen op dezelfde wijze te behandelen als een burger van de gastlidstaat die deze nooit heeft verlaten. De noodzaak om deze vraag te beantwoorden wordt in het onderhavige geval bijzonder duidelijk, omdat pas na de verhuizing van de voormalige echtgenote van verzoeker naar Duitsland is gebleken dat zij niet alleen de Poolse, maar – eveneens sinds de geboorte – ook de Duitse nationaliteit bezat. Zowel zijzelf als de Duitse autoriteiten gingen er bij haar binnenkomst nog van uit dat zij gebruik maakte van haar recht van vrij verkeer.

- 20 Een dergelijke burger van de Unie die na elkaar langdurig verblijft in twee lidstaten waarvan hij sinds zijn geboorte de nationaliteit bezit, zou wat zijn familieleven betreft, minder gunstig wordt behandeld dan een burger van de Unie die slechts zijn oorspronkelijke nationaliteit bezit; de rechten die een burger van de Unie in de gastlidstaat geniet, met name het recht om een familieleven te leiden met een staatsburger van een derde staat, zouden aldus afnemen naarmate die burger reeds bij zijn binnenkomst in de samenleving van die lidstaat is geïntegreerd en naargelang van het aantal nationaliteiten dat hij bezit (arrest van het Hof van 14 november 2017, C-165/16, punten 54 en 59). Een nationale wettelijke regeling die bepaalde nationale onderdanen benadeelt louter omdat zij hun recht om in een andere lidstaat vrij te reizen en te verblijven hebben uitgeoefend, vormt een beperking van de vrijheden die elke burger van de Unie op grond van artikel 21, lid 1, VWEU geniet (arrest van het Hof van 2 juni 2016, [REDACTED] von [REDACTED] C-438/14, EU:C:2016:401, punt 36). Deze overweging kan mogelijk ook gelden voor personen in de situatie van de voormalige echtgenote van verzoeker.

- 21 Onder verwijzing naar de jurisprudentie van het Hof heeft ten slotte ook de Europese Commissie zich ervoor uitgesproken om personen die vanaf hun geboorte de nationaliteit van twee lidstaten van de Europese Unie hebben en die in beide staten hebben gewoond, gelijk te stellen met personen die de nationaliteit van een andere lidstaat pas tijdens hun verblijf in die staat hebben verworven (zie richtsnoeren betreffende het recht van vrij verkeer van EU-burgers en hun

familieleden van 22 december 2023, PB C/2023/1392, blz. 8, en het daarin aangehaalde voorbeeld Y).

- 22 De correcte toepassing van het Unierecht met betrekking tot de voormalige echtgenote van verzoeker is daarom niet dermate evident dat er geen ruimte is voor redelijke twijfel. Zulks vereist een procedure overeenkomstig artikel 267 VWEU.
- 23 3. Naar het oordeel van de Senat kan verzoeker daarentegen geen verblijfsrecht ontlenen aan zijn kinderen.
- 24 a) Dat geldt in de eerste plaats voor een recht krachtens § 12a FreizügG/EU. Tot dusver is niet duidelijk of de kinderen van verzoeker naast de Duitse ook de Poolse nationaliteit hebben; het Bundesverwaltungsgericht als rechter in Revision is niet bevoegd om deze vraag te beantwoorden. Zelfs wanneer de Poolse nationaliteit van de kinderen van verzoeker zou worden aangenomen, zouden zij verzoeker geen verblijfsrecht kunnen verschaffen, omdat zij tot nu toe vrijwel uitsluitend in Duitsland hebben verbleven (zie arrest van het Hof van 5 mei 2011, C-434/09, punten 44 e.v.).
- 25 Alleen in verband met het huwelijk van verzoeker en zijn voormalige echtgenote hebben twee van de kinderen meerdere malen gedurende enige dagen of enkele weken bij hun ouders in Polen vertoefd. Ook als men ervan uitgaat dat zij als burgers met een dubbele nationaliteit in beginsel recht hebben op vrij verkeer, hebben zij daarvan echter nog geen duurzaam gebruik gemaakt in de zin van § 12a FreizügG/EU. Hun verblijf in Polen is immers niet bestendig genoeg om hun vader vervolgens een verblijfsrecht in Duitsland te kunnen verschaffen (zie arrest van het Hof van 12 maart 2014, O. en B., C-456/12, EU:C:2014:135, punten 51 e.v.).
- 26 b) Verzoeker heeft geen rechtstreeks uit artikel 21, lid 1, VWEU voortvloeiend verblijfsrecht in Duitsland, ook niet als ouder die daadwerkelijk zorgt voor minderjarige burgers van de Unie. Een dergelijk verblijfsrecht vereist dat de kinderen uitsluitend een andere nationaliteit hebben dan die van de lidstaat waarin zij verblijven (zie arrest van het Hof van 19 oktober 2004, Zhu en Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, punten 18 e.v.). Dit is niet het geval met de kinderen van verzoeker. Integendeel, zij wonen sinds hun geboorte in de lidstaat waarvan zij de nationaliteit bezitten. Een aanleiding om het nuttige effect van een verblijfsrecht in de zin van het Unierecht te waarborgen (zie met betrekking tot deze doelstelling arresten van het Hof van 19 oktober 2004, C-200/02, punt 45, en 10 oktober 2013, Alokpa, C-86/12, EU:C:2013:645, punt 34) bestaat derhalve niet.
- 27 4. Volgens de Senat komt verzoeker evenmin een verblijfsrecht toe op grond van artikel 10, lid 1, van verordening (EU) nr. 492/2011.
- 28 Hierin wordt bepaald dat de kinderen van een onderdaan van een lidstaat, die op het grondgebied van een andere lidstaat arbeid verricht of heeft verricht, indien zij

aldaar woonachtig zijn, onder dezelfde voorwaarden als de eigen onderdanen van deze staat worden toegelaten tot het algemeen onderwijs, het leerlingstelsel en de beroepsopleiding. De norm stelt in de eerste plaats een recht op gelijke behandeling vast. Uit het recht om te worden toegelaten tot het algemeen onderwijs, het leerlingstelsel en de beroepsopleiding volgt tegelijk een recht van de kinderen van de migrerende werknemer recht op toegang, verblijf en vestiging. Een overeenkomstig recht kent artikel 10, lid 1, van verordening (EU) nr. 492/2011 bovendien toe aan de ouder die daadwerkelijk het ouderlijk gezag over de betrokken kinderen uitoefent, zonder dat deze ouder aan de voorwaarden van richtlijn 2004/38/EG hoeft te voldoen. Het verblijfsrecht is bedoeld om de uitoefening van het recht van kinderen om deel te nemen aan het algemene onderwijs te bevorderen. Het eindigt in de regel wanneer het kind meerderjarig wordt, tenzij het kind bij wijze van uitzondering aangewezen blijft op de aanwezigheid en zorg van deze ouder om zijn of haar opvoeding te kunnen voortzetten en te kunnen voltooien. Een recht van vrij verkeer dat is vastgelegd in artikel 10, lid 1, van verordening (EU) nr. 492/2011, valt onder § 2, lid 1, FreizügG/EU (arrest van het Bundesverwaltungsgericht van 11 september 2019, 1 C 48.18, DE:BVerwG:2019:110919U1C48.18.0, BVerwGE 166, 251 punten 19, 29).

- 29 Een dergelijk recht bestaat alleen als het noodzakelijk is om de gelijke behandeling van de kinderen van een migrerende werknemer met kinderen van werknemers in de ontvangende staat te waarborgen. De status van migrerende werknemer veronderstelt dat de betrokkene gebruik heeft gemaakt van zijn recht van vrij verkeer van werknemers en in een andere lidstaat beroepswerkzaamheden heeft uitgeoefend (arresten van het Hof van 23 februari 1994, [REDACTED] C-419/92, EU:C:1994:62, punt 9, en 12 mei 1998, Gilly, C-336/96, EU:C:1998:221, punt 21). Het vrije verkeer zou immers niet ten volle verwezenlijkt worden, indien een lidstaat de toepassing van de bepalingen van het Unierecht zou kunnen weigeren aan eigen onderdanen die zich hebben gevestigd in een andere lidstaat waarvan zij eveneens de nationaliteit bezitten, en die gebruik maken van de door het Unierecht geboden mogelijkheid om hun werkzaamheid in de eerste staat uit te oefenen (zie arrest van het Hof van 19 januari 1988, Gullung, zaak 292/86, EU:C:1988:15, punt 12). Nationale bepalingen die een werknemer die onderdaan is van zijn staat van herkomst, beletten of ontmoedigen om zijn staat van herkomst te verlaten om zijn recht van vrij verkeer als werknemer uit te oefenen, leveren derhalve belemmeringen van die vrijheid op (zie arrest van het Hof van 9 november 2006, Turpeinen, C-520/04, EU:C:2006:703, punt 15).
- 30 De voormalige echtgenote van verzoeker is echter al als kind naar Duitsland gereisd; haar verhuizing naar Duitsland had niet het directe doel om in Duitsland te gaan werken. De Senaat is dan ook van mening dat de voormalige echtgenote van verzoeker nooit gebruik heeft gemaakt van haar recht van vrij verkeer van werknemers en niet als migrerende werknemer kan worden beschouwd.
- 31 Bovendien geeft artikel 10 van verordening (EU) nr. 492/2011 de kinderen van een migrerende werknemer wat de toegang tot onderwijs in de ontvangende

lidstaat betreft, recht op gelijke behandeling met de onderdanen ervan. Hieruit volgt dat ook de personen die deze kinderen daadwerkelijk verzorgen, in de ontvangende lidstaat mogen verblijven (zie in dit verband in het bijzonder de arresten van het Hof van 17 september 2002, [REDACTED] C-413/99, EU:C:2002:493, punten 68 e.v., en 23 februari 2010, [REDACTED] C-480/08, EU:C:2010:83, punten 44 e.v.). De kinderen van verzoeker hoeven echter, zelfs als hun moeder als een migrerende werknemer zou moeten worden beschouwd, niet op dezelfde manier te worden behandeld als Duitse kinderen, aangezien zij zelf reeds de Duitse nationaliteit hebben en alleen al daarom alle rechten kunnen uitoefenen die hieruit voortvloeien. Ook om die reden kunnen zij verzoeker geen verblijfsrecht op grond van artikel 10, lid 1, van verordening (EU) nr. 492/2011 verschaffen.

[omissis] [handtekeningen]